

Fra: Anders Stoltenberg <as@sonderbylegal.eu>
Sendt: 11. december 2024 14:06
Til: EM NH Miljø- og Fødevareklagenævnets
Emne: Klage nr. 1068391 - Klage vedrørende kystbeskyttelse - Ulvshale-Fællesskov Digelag - Birgitte Grøntved Bundgaard m.fl. klager over afgørelse af 24. oktober 2024 fra Vordingborg Kommune.
Vedhæftede filer: Miljø- og Fødevareklagenævnet - Birgitte Grøntved Bundgaard m.fl..PDF; COWI kommentering på klage over kystbeskyttelse på en delvis strækning af Ulvshale-Fællesskov strand.pdf

Miljø- og Fødevareklagenævnet.

På vegne Ulvshale-Fællesskov Digelag sender jeg vedhæftet min klients kommentarer til denne klagesag (inkl. bilag fra COWI).

Med venlig hilsen | Best Regards | Mit freundlichen Grüßen

Anders Stoltenberg
Advokat (H), Partner

H. C. Andersens Boulevard 11, 2. tv.,
1553 København V

T: +45 72109090
M: +45 24468661

AARHUS
KØBENHAVN
RANDERS

Denne e-mail kan indeholde fortrolig information. Hvis De har modtaget e-mailen ved en fejltagelse, skal De straks underrette os om fejlen ved at anvende svar-funktionen samt slette e-mailen uden forudgående kopiering eller videresendelse. Uretmæssig anvendelse af informationer fra e-mailen kan være forbundet med strafansvar. Vi påtager os ikke noget ansvar for tab og skade, som er opstået i forbindelse med at modtage og bruge e-mailen, idet modtageren åbner denne for egen risiko.

This message may contain confidential information. If you have received it by mistake, you are requested to immediately inform the sender by sending a reply and to delete the message from your system without distributing or retaining any copies of it. Any action against this may be punished under statutory law. We assume no responsibility for any loss or damage arising from the receipt or use of this e-mail as the receiver opens it at his or her own risk.

København d. 11. december 2024

SONDERBY
LEGAL

Miljø- og Fødevareklagenævnet
Nævnenes Hus
Toldboden 2
8800 Viborg

Tel. 72 10 90 90
mail@sonderbylegal.eu

H.C. Andersens Boulevard
11
1553 København V

Sendes pr. e-mail: mfkn@naevneneshus.dk

Havnegade 4
8000 Aarhus C

Tronholmen 3
8960 Randers SØ

**Vedr.: Klage nr. 1068391 Klage vedr. kystbeskyttelse – Ulvshale-
Fællesskov Digelag – Birgitte Grøntved Bundgaard m.fl. klager
over afgørelse af 24. oktober 2024 fra Vordingborg Kommune.**

CVR: 38054929
6186 0011301118

Ulvshale-Fællesskov Digelag har bedt mig kommentere klage af 20. november 2024, hvor Vordingborg Kommunes tilladelse til etablering af kystbeskyttelse i form af 5 nye bølgebrydere påklages af Birgitte Grøntved Bundgaard m.fl.

J.nr. 12-204202 AS
Skr. Karin Nielsen
Dir. tel. 25135090
kn@sonderbylegal.eu

Klagernes ejendomme er beliggende i den vestligste ende af digelagets interesseområde, og det aktuelle projekt vedrører et område i den østlige del af interesseområdet. Helt overordnet kan klagen derfor være båret af et ønske om ikke at skulle deltage i betalingen for forstærkning af de østlige kystbeskyttelses anlæg – også selvom det er i alle lodsejeres interesse, at det samlede kystbeskyttelses anlæg er i god stand.

På Digelagets vegne bemærker jeg følgende:

1. Klagers fortolkning af kystbeskyttelsesloven er ikke korrekt – der kan ikke stilles krav om enstemmighed.

Med et citat fra lovforslag L178 om ændring af bl.a. kystbeskyttelsesloven fremsat 15. marts 2018 forsøger klager at understøtte et synspunkt om, at et kystbeskyttelsesprojekt kun kan gennemføres efter lovens § 3, hvis der er enighed herom blandt grundejerne.

Dette er ikke korrekt.

Klagers citat fra lovforslaget er hentet fra lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 3.1.1.1 om dagældende ret (altså retsstillingen før dette lovforslags vedtagelse). Det er i øvrigt unødvendigt for denne

sag at forholde sig til, om der faktisk – efter de tidligere regler – kunne kræves enighed blandt grundejerne.

Kystbeskyttelseslovens kapitel 1 c blev indsat i kystbeskyttelsesloven ved denne lovændring, og hverken af lovteksten eller af bemærkningerne til § 3 – som er relevant for denne sag – (det trykte lovforslag, side 51 og 52) fremgår intet krav om enighed blandt berørte grundejere.

Ulvshale-Fællesskov Digelag er oprettet ved landvæsenskommissionskendelse af 16. december 1874, og lagets vedtægter er senest godkendt af Vordingborg Kommune som tilsynsmyndighed 10. august 2023.

Digelaget har til formål at ”vedligeholde, styrke og bevare de i året 1875 opførte diger ...”, og der gælder en sædvanlig bestemmelse om, at forslag vedtages på en generalforsamling med almindeligt flertal bortset fra vedtægtsændringer. Dette medfører bl.a., at alle medlemmer deltager i betaling på lige fod, uanset hvor i området ejendommene er beliggende. Dette vil også gælde, når der måtte blive truffet beslutninger, der vedrører de kystbeskyttelses anlæg, der direkte vedrører klagerens ejendomme – i den situation vil også det store flertal af lodsejere, der ikke har ejendomme i det pågældende område, være forpligtet til at deltage i finansieringen.

Der er korrekt som anført af klageren, at det projekt, som Vordingborg Kommune har meddelt tilladelse til den 24. oktober 2024 blev vedtaget ved en flertalsbeslutning på en generalforsamling i digelaget, men der er ikke støtte hverken i kystbeskyttelsesloven eller i digelagets vedtægter for, at en sådan beslutning kun kan træffes hvis alle medlemmer af digelaget er enige herom. Med mere end 800 medlemmer, vil et krav om enstemmighed i praksis medføre, at beslutninger ikke kan træffes.

Den beslutning, som klagen vedrører, er truffet korrekt og i fuld overensstemmelse med kystbeskyttelsesloven og digelagets vedtægter.

2. Klagen vedrører ikke retlige forhold.

Det fremgår af Kystbeskyttelseslovens § 18, stk. 1, at kommunalbestyrelsens afgørelser kan påklages for så vidt angår retlige spørgsmål.

Birgitte Grøntved Bundgaard m.fl.'s klage angår ikke sådanne retlige spørgsmål, der kan påklages.

Klagen vedrører interne foreningsmæssige spørgsmål og ikke retlige spørgsmål i forhold til kystbeskyttelsesloven eller andre retlige forhold, herunder forvaltningsretlige og sagsbehandlingsmæssige forhold.

Et lignende spørgsmål har været behandlet af Miljø- og Fødevarerklagenævnet i afgørelse af 11. oktober 2024 (sag nr. 24/03833), hvor klagen omhandlede en række vedtægtsmæssige og interne forhold i Det Falsterske Digelag i Guldborgsund Kommune, bl.a. spørgsmål om finansiering og udgiftsfordeling.

Af afgørelsen fremgår bl.a. følgende:

”Miljø- og Fødevareklagenævnet finder, at nævnet ikke har kompetence til at behandle de anførte klagepunkter. Nævnet har lagt vægt på, at en række af de anførte klagepunkter vedrører vedtægters indhold, som ikke er retlige forhold. Dette gælder punkterne om Det Falsterske Digelags formål, hvorvidt en aftale mellem digelaget og Guldborgsund Kommune skal tinglyses, stemmeret til generalforsamling samt hvem der er valgbar til bestyrelsen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker, at klagepunktet om, at den nuværende partsfordeling er forældet og skal simplificeres, ikke er et forhold, som er behandlet i afgørelsen, der alene omhandler nye vedtægter for Det Falsterske Digelag. Da der således ikke er truffet afgørelse om forholdet, kan nævnet ikke behandle klagepunktet.”

Det samme gælder klagepunkterne i nærværende sag, hvor klager er af den opfattelse, at der foreningsretligt kan stilles krav om enstemmighed ved disse afgørelser, samt at bestyrelsen ikke har efterlevet en generalforsamlingsbeslutning. Sådanne interne foreningsmæssige forhold kan ikke påklages, da der ikke er tale om retlige spørgsmål, således som dette begreb skal forstås jf. kystbeskyttelseslovens § 18, stk. 1.

3. Klagerne er ikke klageberettiget.

Klagerne ejer ejendomme indenfor digelagets interesseområde, og en del heraf er i delområde F4, men indenfor digelagets interesseområde.

Klagernes ejendomme er beliggende uden for projektområdet, den nærmeste ejendom ca. 1,7 km. vest for projektområdets vestlige afgrænsning (Ulvshalevej 245) og de øvrige ejendomme ca. 3 km. vest for projektområdet.

Klagerne er ikke direkte berørt af kommunens afgørelse og sagens udfald har allerhøjest indirekte betydning for klagerne. Klagerne har ikke den fornødne væsentlige og individuelle interesse i sagen.

Dette er i overensstemmelse med nævnets praksis. Jeg henviser eksempelvis til Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 24. juni 2024 i sagen 24/00960, hvor det bl.a. er anført:

”At have en ”væsentlig individuel interesse” i sagens udfald efter kystbeskyttelseslovens § 18 a, stk. 1, nr. 3, betyder, at man skal være berørt af afgørelsen i en vis kvalificeret grad, dvs. kan blive påvirket af afgørelsen i et vist omfang. Denne påvirkning skal være speciel i sammenligning med den påvirkning, som afgørelsen vil have for alle og enhver inden for en større personkreds. Afgørelsens retlige eller faktiske konsekvenser skal således for den pågældende være mere udprægede end for de fleste andre fysiske eller juridiske personer, og eventuelle følger for den pågældende skal have en vis vægt. En ren ideel interesse eller en mere almindelig, principiel, teoretisk eller holdningsbaseret interesse, eksempelvis i et områdes natur- og miljøforhold, vil ikke i sig selv kunne begrunde klageberettigelse. Klageretten omfatter således ikke naboer eller beboere i det pågældende område i almindelighed, med mindre de i den konkrete sag har en væsentlig individuel interesse.”

4. Kommunens afgørelse er materielt korrekt.

Vordingborg Kommune har meddelt tilladelse til et ansøgt kystbeskyttelsesprojekt.

Beslutning herom er gyldigt truffet på digelagets generalforsamling, og ansøgning er udarbejdet og indleveret af digelagets tekniske rådgiver COWI A/S.

Grundet en generalforsamlingsbeslutning om at undersøge mulighederne for at gennemføre et kommunalt fællesprojekt jf. kystbeskyttelseslovens kap. 1a, har digelagets bestyrelse været i tæt kontakt med Vordingborg Kommune herom. Generalforsamlingsbeslutningen blev truffet efter forslag fremsat af et medlem og under den antagelse, at dette ville medføre kommunal medfinansiering i et vist omfang. Vordingborg Kommune har efterfølgende meddelt digelagets bestyrelse at medfinansiering ikke vil komme på tale og at ansøgning om gennemførelse af et kommunalt fællesprojekt jf. kystbeskyttelseslovens kapitel 1a ville medføre en årelang forsinkelse af projektet. På denne baggrund har digelaget på en efterfølgende ekstraordinær generalforsamling besluttet ikke at søge om gennemførelse af et kommunalt fællesprojekt jf. lovens kapitel 1a.

Kommunens bemærkning om at digelaget er at betragte som "en gammel form for kommunalt fællesprojekt, der blev oprettet ved landvæsenskommissionskendelse af 16. december 1874 (ikke 1974) bringer ikke sagen ind i kystbeskyttelseslovens kapitel 2 (eller andre regler om kommunale fællesprojekter). Digelaget er etableret med hjemmel i de regler, der var gældende i 1874, men har siden fungeret som en privat forening af grundejere i digelagets interesseområde jf. digelagets vedtægter, men under tilsyn af Vordingborg Kommune. Dette er en helt sædvanlig konstruktion for ældre digelag, og klagers opfattelse af reglerne og af denne foreningsretlige konstruktion er ikke korrekt.

Efter stormen 21. -22. oktober 2023 (Babet) stod det klart, at kystbeskyttelses anlæggene i Digelagets område skal sikres og forstærkes. Der er redegjort i ansøgningen for Digelagets overvejelser herom, herunder for valget af netop det aktuelle projektområde, som første del af det samlede arbejde.

Netop på denne aktuelle kyststrækning uden beskyttende bølgebrydere blev det bagvedliggende dige stærkt beskadiget i oktober 2023, og behovet for afhjælpning af skaderne og udførelse af det ansøgte projekt er akut påkrævet.

Jeg vedlægger notat af 9. december 2024 fra COWI A/S med tekniske bemærkninger i anledning af klagen.

Klagerne har ikke konkret peget på forhold i det omhandlede projekt, der ikke lever op til kystbeskyttelseslovens regler og formål.

Med venlig hilsen

Anders Stoltenberg
Advokat

ULVSHALE-FÆLLESSKOV DIGELAG

ADRESSE COWI A/S
Parallelvej 2
2800 Kongens Lyngby

KOMMENTERING PÅ KLAGE OVER KYSTBESKYTTELSE VEDRØRENDE LÆSIDEEROSION

TLF +45 56 40 00 00
FAX +45 56 40 99 99
WWW cowi.dk

KOMMENTERING AF KLAGE SENDT TIL MILJØ- OG
FØDEVAREKLAGENÆVNET

INDHOLD

1	Indledning	1
2	Kommentering på klage	2

1 Indledning

Ulvshale-Fællesskov Digelag er haft ansvaret for at vedligehold og udbygge kystbeskyttelsen ved Ulvshale-Fællesskov siden 16. december 1874.

Ulvshale-Fællesskov området er et sommerhus/helårsbolig-område, der i dag er kendetegnet ved at de fleste huse (1575 huse ud af 1721) ligger så lavt i forhold til høj vandstand, at de allerede ved 1,50 m DVR90 alle bliver oversvømmet, svarende til en samlet skadesværdi på over 345 Mio. kr. i ejendomsværdi.

Denne kote er mindre end en statistisk 20 års middeltidshændelse, hvorved ingen af husene kunne få nogen form for erstatning af Naturskaderådet, der kun erstatter stormflodsskader højere end 20 års middeltidshændelser. Kystdirektoratets Højvandsstatistik 2024 for den gældende måleserie, Rødvig Havn, har hævet den statistiske 20 års middeltidshændelse fra 1,4 m DVR90 i 2017 til nu 1,54 m DVR90 – og oversvømmelseskortlægningen opgøres i +/- 1 cm.

Digelaget har derved som fornemmeste opgave at modvirke stormflodsskader på området, der kan medføre at alle ramte huse ikke modtager erstatning og derved bliver ikke kun husenes ejere teknisk insolvent, men hele området bliver endog meget svært at kunne opretholdes som attraktivt bolig-område.

Digelaget har diger på 2 m DVR90 rundt om bolig-området for at modvirke oversvømmelse fra havet og langs den nordlige kyststrækning, er digerne højere end 3,0 m DVR90 for også at medtage opskyl fra bølgerne. Diger er opbygget af ler og

PROJEKTNR.

DOKUMENTNR.

A256285

TN-003

VERSION

UDGIVELSES DATO

BESKRIVELSE

UDARBEJDET

KONTROLLERET

GODKENDT

1

9/12-2024

Kommentering på klage

PFKL

JBUN

JBUN

sand og har til formål at holde vand ude, men de kan ikke tåle bølgenes erosive kræfter.

Derfor er der havværts digerne bygget forskellige former for erosionsbeskyttelse, herunder skråningsbeskyttelse, bølgebrydere og terrænhævninger som klitter, flade lerplateauer etc. Deres formål er alle at beskytte digerne ved at tage bølgenes energi ud inden vandet rammer digerne.

I oktober 2023 indtraf den største stormflod for området siden 1904 og alle bolig-ejere i Ulvshale-Fællesskov blev evakueret af Poli og Beredskab. Her var det tydeligt at de områder på den nordlige kyststrækning, hvor der ikke var noget eller kun svag erosionsbeskyttelse, der havde bølgenes erosion fjernet op til $\frac{3}{4}$ dele af diget. Det havde derved kun været et spørgsmål om minutter og ikke timer inden der havde været digebrud og vandindtrængen i hele Ulvshale-Fællesskov boligområde.

Derfor er det samlede kystbeskyttelsesprojekt delt op i 3 faser. Fase 1 er etablering af de fem ”manglende” bølgebrydere – det er den igangværende Fase. Fase 2 er etablering af erosionsbeskyttelse fra nuværende vestligste hele bølgebryder og kyststrækningen vestover for at sikre dette digeforløb havværts Ulvshalevej. Når først erosions-beskyttelsen er på plads, kan Fase 3 opstarte.

Fase 3 er ensartet klimasikring af minimum Ulvshale-Fællesskov med forhøjelse og udbygning af diger, pumper og andre oversvømmelsesrelaterede beskyttelsesforanstaltninger. Når Fase 3 er afsluttet, er klimasikringen komplet. Denne Fase-opdelte fremgangsmåde/helhedsplan blev gennemgået på offentligt borgermøde i Mønshallerne den 26/11-2023 og præsentationen har siden ligget på Digelagets hjemmeside til fri downloadning.

2 Kommentering på klage

Klager mener ikke at COWI har ”taget stilling til den væsentlige negative læside-erosion, som naboområdet (habitatet) har måttet tåle siden etablering af de første bølgebrydere i 1995...”

COWI mener, at der er intet kystteknisk belæg for at de 5 nye bølgebrydere skulle medføre øget læside-erosion over en halv kilometer mod vest forbi 5 eksisterende bølgebrydere – hvorved forholdene i naboområdet (habitatet) er uændret.

Som det fremgår af Figur 1, der viser det samme som Figur 4 i ansøgningens VVM-ansøgning, så skete læside-erosionen umiddelbart efter etablering af de vestligste to bølgebrydere i 1995, men derefter har kystlinjen ikke udviklet sig med indikation af øgning i læside-erosionen og derved har kysten indfundet sig i ny kystmorfologisk ligevægt.

Langtransport-gradienten af sand opstrøms svarer derved til langtransport-gradienten nedstrøms de vestligste bølgebrydere. Hvis der var en ubalance i dette sedimentregnskab, ville det vise sig som kronisk erosion med tilbagerykning af kystlinjerne over tid.

Figur 1 Kystlinje-udvikling fra 1954 og frem til 2024 som er det bagvedliggende flyfoto. Der kan ikke påvises øget læside-erosion vest for sidste bølgebryder i perioden 2012-2024. Kilde: Klimadatastyrelsen 2024

I 2013 gav den daværende kystmyndighed, Kystdirektoratet, tilladelse til at etablere 3 bølgebrydere og denne kystbeskyttelse medførte ikke målbar ændring af læside-erosionen vest for sidste bølgebryder, se kystlinjen hhv. før etableringen i 2012 og efter etableringen i 2014 samt 5 år efter i 2019 samt på flyfotoet fra 2024 lige efter den værste stormflod siden 1904.

Oktober-stormen har også nedbrudt dele af Møns Klint og lige siden har der været meget stor sandvandring fra Møns Klint i øst mod vest langs Møns nordlige – og sydlige kyststrækning.

Denne endog meget store naturlige sand-fodring har ikke givet anledning til ændring/fremrykning af kystlinjen, se det bagvedliggende ortofoto fra 2024 på Figur 1. Dette viser med stor tydelighed at kysten her er i ligevægt og hverken rykker frem eller tilbage selvom den bliver påvirket.

Dette er forventeligt, eftersom denne del af kyststrækningen kystmorfologisk er en "transport"-strækning med stor langtransport-kapacitet der er i ligevægt, hvorimod kyststrækningen under 1000 m mod vest kystmorfologisk er en aflejningskyst, hvor sandet lægger sig og hele tiden bliver lidt større – og det har den gjort i mange årtusinde.

I Kystdirektoratets VVM-screening fra 19/8-2013 (Dokumentnr. 13/00426-16) er det Kystdirektoratets afgørelse af projektet ikke er VVM-pligtigt og den samlede konklusion er:

"Forlængelse af en bølgebryder, etablering af tre nye bølgebrydere samt fodring med 40.000 m³ sand vurderes ikke at påvirke miljøet i så væsentlig grad, at der skal udarbejdes en egentlig VVM-redegørelse"

I Kystdirektoratets tilladelse fra 26/8-2013 (Dokumentnr. 13/00426-17) beskrives begrundelsen for tilladelsen således:

Formålet med kystbeskyttelse er at beskytte menneskeliv og væsentlige værdier som bebyggelse og infrastruktur. Ifølge bemærkningerne til kystbeskyttelsesloven vil erosionsbeskyttelse som udgangspunkt kun kunne tillades, hvis der kan siges at være behov, hvilket betyder at der indenfor en kortere periode på 20-25 år vil være risiko for beskadigelse eller ødelæggelse af ejendom, herunder beboelse og infrastruktur. Det er Kystdirektoratets praksis at tillade erosionsbeskyttelse, hvis der indenfor en tidshorisont på 20-25 år vil være risiko for beskadigelse eller ødelæggelse af ejendom, herunder beboelse og infrastruktur. Kystdirektoratet finder at der er behov for erosionsbeskyttelse af diget for at nedsætte risikoen for skader på diget, der beskytter de mange bagvedliggende huse mod oversvømmelse.

Stranden foran Kristtjørnvej er efterhånden meget smal på grund af tilbagerykning af kysten foran en strækning med skråningsbeskyttelse og kystnært dige. De bagvedliggende bebyggelser ligger tæt på diget på hele strækningen og tillader ikke en tilbagerykning af diget. En fastholdelse af kystlinjen er derfor nødvendig, og med en kombination af bølgebrydere og sandfodring vurderes der at blive skabt et beskyttende forland til diget.

Figur 2 *Begrundelse for tilladelse til fodring af 40.000 m³ sand, forlængelse af bølgebryder 2 samt etablering af tre nye bølgebrydere (Dokumentnr. 13/00426-17). Kilde: Kystdirektoratet.*

Kystdirektoratet og COWI er derved enige om at der er behov for erosionsbeskyttelse på både den ansøgte kyststrækning (Fase 1) og på den vestlige del af kyststrækningen, der ligger indenfor habitat-udpegningen (Fase 2).

Eftersom der ikke kan påvises "væsentlige negative læsideerosion, som naboområdet (habitatet) har måttet tåle siden etablering af de første bølgebrydere i 1995..." men derimod kystteknisk ligevægt med stabil kystlinje-placering i mange årtier og kystmorfologisk ligevægt efter flere større storme og andre påvirkninger, har klager ikke ret i at der er: "væsentlige negative læsideerosion, som naboområdet (habitatet) har måttet tåle siden etablering af de første bølgebrydere i 1995..."

Klager har haft mulighed for at læse den kystteknisk begrundelse i bilaget "Teknisk projektbeskrivelse" som en del af ansøgningsmaterialet.